

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מה.

עין משפט גר מצוה

יד א מיי פיה מהל
מעשה קרנות סלס
[מן] מ:
בז ב ש סלס וי:
בז ג ד מיי פיה מהל
מיר סלס ג:
ז ה ו מיי פיה מהל
מן ה' לו סמ עשין
לט טו ט"ע איה פ"י תמז
ספ"ג י:

רבינו הגנאל

הדיוקן משום דהוי ניד
והטאת עני כתובין הבאין
כאחד ואין מלמדין. ניד
הא דאמרי. חטאת הניחא
כל אשר יגע בבשרת יקדש
יגיל אפי' שלא בלע. ת"ל
בבשרה. עד שיביע
בבשרה יקדש להיות
מכור. שאם כשרה היא
תפסל. ואם כשרה היא
ואכל חמור שבה. פרוש
החטאת נאכלת ליום ולילה
והשלמים לפני ימים
ולילה אם נחת [בא]:
[מן] ב מרס החטאת
ששחטה היום על חרובת
למחר החרית נצטרף
בשר שלמים שנשחטו
מאתמול. נאכל הבשר
בתורת שלמים בו ביום
לבד. אבל לא בלילה
בבשר החטאת. ואם
נשחטו שניות היום. נאכל
בתורת הטאת היום
והלילה בלבו. אבל לא
למחר כשאר בשר שלמים.
נהג החרית נצטרף
לאיסור. והוה פירוש נאכל
השלמים בזה חמורין כל
החטאת. ורובן כי אמרין
שני כתובין הבאים כאחד.
היא החרית וחולין או
תרווייהו קדשים נגה. אבל
זה חולין והוא המזוי. וחד
קדשים והוא חטאת. מצד
צדדי. ולא קרינן בהו שני
כתובין הבאין כאחד.
ונתו הרבדים הללו. וחזרו
רבנן ואמרו טעם אחר.
למנו מן החטאת היתר
מצטרף לאיסור. וממשרת
למנו ליתן טעם כעיקר.
ומיכן אהרן ק"ל איסורין
לשבויה בן ביה ובין
בוה. ור' עקיבא ליתן טעם
כעיקר מנוטלי גרים גמור.
חטאת וניד תרווייהו
להיתר מצטרף לאיסור.
והוה להו שני כתובין
הבאין כאחד ואין מלמדין.
ומקשי רב איש אליבא
דריב עקיבא. הא דהניא
מכל אשר יעשה מנפן היין
מחרצנים ועד ג לימי על
איסור ניד. כגון חצי זית
חציין וחצי זית זית וכן
שמצטרפין זה עם זה.
השתא לרבי עקיבא חצי
זית פת שהוא היתר וחצי
זית יין מצטרפי. שהיין
בלבד הוא אסור. והפת
מותר. הרצן וזו ששניין
אסורין לניד מוכיעא.
ושניין פת ויין ביחד. אבל
זה בעצמו וזה בעצמו לא
מצטרפי. הרצן וזו אפילו
בוה אחר זה מצטרפי.
בתנ"ג בעק שבסידקי
עריבא אם יש כוית במקום

משום דהוי ניד והטאת שני כתובין הבאין כאחד. תימה לרש"א
למאי לא קאמר ניד וחמץ דר"ע דריש כל צפ"י המעורבת
(ובאים דף עב.) : ר"ח גרם בחובר שבהן. ומיימי כמטות ושלמים א'
ואם נבלע החטאת שלמים שנשחטו אמולו נאכל כחומר השלמים
ואינו נאכל בזילה ואם נבלע החטאת
שלמים שנשחטו היום נאכל כחומר
החטאת ואינו נאכל כחומר ולשון
הכריתת קשה דלמך עד שניבלע
בצורה משמע דליידי בהיתר שנבלע
באיסור והדר קאמר ניד חטאת להיות
כמוה משמע שהאיסור נבלע בהיתר:
ורבנן אמרי דך הטאת אחרת
מצטרף לאיסור. אורי'
דנניזר צפ"ג א' מיינן (דף לו): משמע
ניד וחטאת לרצן מרווייהו וטעם
כעיקר דקאמר הס' לרבי דאי כגז
רשמנא חטאת חולין מקדשים לא
גמרינן ואי כגז רשמנא ניד חטאת
מניד לא ילפינן דחמיר אסוריה
דאפילו מרצן אסור ליה:
בשמעתין משמע דשעם
כעיקר דאורייתא.
דילפינן מניד דלאו אסמכתא היא
דמדרי"ע דלמך לקי אהיתר מנטרף
לאיסור נניד נשמע לרצן וקשה מפ'
כל הצטרף (חולין דף קק.) וממסכת
ע"ג (דף סו): **ואם מפורש:**
באן שלא במקום אישה. פ"ה
דשלא במקום לשה עובר
בפחות מכזית וקשה דלמך לקמן לא
אמנן אלא צעריה אכל צדית חייב
לנער משום דזימנין (י) דמיכנף ופלי
אהדדי ופ"ה מיוק ליה לפחות מכזית
חייב לנער שלא במקום לשה ונראה
לר"י דמקום העשו לחוק היינו את
הכלי צין במקום לשה א' צין שאל
במקום לשה עושיין לחוק א' צין במקום
לשה יש להחמיר יותר שז' לחוק
שידכך מאותה עיסה לעיסה אחרת
על די לשה או נבלע מן הטעם ולכן
עובר אף על גז דודאי מבטלו לית
דאיכא תרמי לרעושת כזית ובמקום
לשה ופחות מכזית אפילו במקום
לשה אי עשו לחוק לא גזרו ציה
רצנן דכיון שהאז דבר מועט יכול
לשמור שלא ליש עויו וכן כזית שלא
במקום לשה אי עשו לחוק אין עובר
אכל פחות מכזית ושלא במקום לשה
אפילו אין עשויה לחוק מוסת':
כופת

מסוס. דבדוכתא אחריתי נמי כתבה רשמנא ושני כתובין הבאין כו'
אכל לרצנן דמוקי ליה לטעם כעיקר לא הוה שני כתובין הבאין כאחד
כדמפרש לקמיה: **כל אשר יגע בבשרה.** בשר חולין או שלמים שזמן
אכילתו מרובה מחטאת ונגע בחטאת יקדש כדמפרש להיות כמוה
שאו פסולה הייתה החטאת כגון פייגול
ואם כשרה היא החטאת
מהניא לנולעת הימנה לאסור באכילה
אלא כחומר שזה כחומר החטאת
שנבלע זה לפנים מן הקלעים ולכרי
כהונה וליום ולילה אחד: **ויול אפילו**
לא נבלע. הנוגעת זה ממנה קאמר
רשמנא יקדש ת"ל כו': **סאלנ**
הנולעת כחומר שזה שהרי יש זה צ'
מיינן אחד חמור ואחד קל וכולה
הולכת אחר החמור אלמלא היתר
מנטרף לאיסור: **מירצן זריכי.**
הנולעת כדמפרש לקמיה ולא הוה שני
כתובין הבאין כאחד דמד מחציה לא
מזי יליף דנימא מדהדר כתביה
לאדך ולא ילפא מחציה ש"מ דווקא
הכי) חמור: **חולין.** להחמיר לא
גמרי מדין קדשים דדין קדשים להיות
חמורין: ה"ג **ורצנן אמרי דך מירצן**
זריכי חטאת. אשמועינן משום דהיתר
המנטרף לאיסור (י) ואי נמי לא ציבלע
כזילה אי אכל חצי זית פייגול וחצי זית
היתר צבת אהת ניגמור מיינה
דצקדשי' יחייב ומינה צשאר איסורין
לא אמרין הכי ואפילו בניד דחולין
מקדשים לא גמרינן ומשרת) לאו
לאגמוריה היתר מנטרף לאיסור אלא
מניד אלא ליתן טעם כעיקר דמגיעולי
נכרים לא לילף דחידוש הוא ואלטרין
למכתביה בניד ומנאן אהת דן לכל
המורה: **ור' עקיבא.** אית ליה
גיעולי נכרים לאו חידוש הוא (י) דלא
מנרין קרא לטעם כעיקר הלכן
לר"ע כיון דשמעת ליה דמפיק משרת
להיתר מנטרף לאיסור על כרחין
תרווייהו הני היתר מנטרף לאיסור
אזו והוה ליה מטאת קרא יתירא
דמזי למיגמר מניד והוה להו שני
כתובין הבאין כאחד ומש"ה פשיטא
ליה לרבי יוחנן דר"ע לא גמר שאר
איסורין מניד דהא לא מני דשני
כתובין נינהו. והא ליכא למימר משרת
להיתר מנטרף לאיסור וחטאת לטעם
כעיקר דגיעולי נכרים חידוש הוא
ולא מני גמר חטאת מנייהו ואין
כאן שני כתובין דא"כ טעם כעיקר
בשאר איסורין מנא ליה מגיעולי
נכרים לא גמרינן מקדשים מני
לא גמרינן ורבנן דפליגי עליה דר"א
בכוחה בצבלי אלמלא לית להו טעם
כעיקר דאורייתא מפיק להאי משרת

להיתר מנטרף לאיסור כר"ע ובגיעולי נכרים סבירא להו דחידוש הוא כרצנן והכי אמרין נמי בכל הצטרף דאיכא לתמן דלמך טעמו
ולא ממנא דרבנן: **לימד על איסורי ניד כו'.** מדכיליניהו למרנטיס וזינן צהרא אכילה לימד שמצטרפין: **השתא לרבי עקיבא.** ל"ל דכזה
רשמנא קרא להכי השתא איסור והיתר מנטרפין כו': **בתנ"ג** וכן לענין **הטומאה.** מפרש בגמ': **גמ' ה"ג** ל"ש **אלא במקום שאין**
עשו לחוק אכל במקום העשו לחוק אינו חייב לנער מכלל דפחות מכזית אפילו במקום שאין עשו לחוק אינו חייב לנער. ופירוש לא
דבפנותיה (י) מקום שאין עשו לחוק אכל אם במקום העשו לחוק אינו חייב לנער מכלל דפחות מכזית אפילו במקום שאין עשו לחוק אינו חייב לנער
חייב לנער (ו) : **מכלל דפחות מכזית כו'.** ומלמודא דייק ממילתא דשומאל דאוקמה למתני' במקום שאין עשו לחוק וקמי מתני' בפחות מיכן בטל
בגיעויו שמע מיינה דפחות מכזית לא חשיב ואע"ג דאיכא זה פלגי זיתא טויעא הואיל ולא במקום אחד נינהו לא חשיב: ה"ג **איכא דמסני**
לה אסיפא פחות מיכן בטל במיעוטו אמר רב יוסה אמר שמואל לא שנו אלא במקום העשו לחוק אכל במקום שאין עשו לחוק אינו חייב לנער
מכלל דכזית אפילו במקום העשו לחוק אינו חייב לנער. ואע"ג דודאי מבטיל ליה אפילו הכי כיון דחשיב לא בטיל ולישנא בתרא חמיר מקמא':
אינו

(א) משה לר"י מנוטע החטאת. (ב) נראה דלמך לכל המורה כולה כחומרין כן כקדשים כן כחולין אכל לבטו לרצן פליד וכוונתו.

אחד חייב לנער. ואוקי רב יהודה הא דתנן כוית במקום אחד, במקום [שאין עשו לחוק, אבל במקום שעשו לחוק אינו חייב לנער, פירוש מקום] שיש בו סדק או נקב ותנן זה הבצק לטחמו שמנא ערש מלאכת עין ובטל אפי' שהוא כוית, ש"מ דפחות מכזית אפילו במקום שאין עשו לחוק אינו חייב לנער. ואיכא דמתני לאה דרב יהודה אסיפא, דקתני ואם לאו
עריבא אם יש כוית במקום

(א) משה לר"י מנוטע החטאת. (ב) נראה דלמך לכל המורה כולה כחומרין כן כקדשים כן כחולין אכל לבטו לרצן פליד וכוונתו.

אחד חייב לנער. ואוקי רב יהודה הא דתנן כוית במקום אחד, במקום [שאין עשו לחוק, אבל במקום שעשו לחוק אינו חייב לנער, פירוש מקום] שיש בו סדק או נקב ותנן זה הבצק לטחמו שמנא ערש מלאכת עין ובטל אפי' שהוא כוית, ש"מ דפחות מכזית אפילו במקום שאין עשו לחוק אינו חייב לנער. ואיכא דמתני לאה דרב יהודה אסיפא, דקתני ואם לאו
עריבא אם יש כוית במקום

(א) משה לר"י מנוטע החטאת. (ב) נראה דלמך לכל המורה כולה כחומרין כן כקדשים כן כחולין אכל לבטו לרצן פליד וכוונתו.

אחד חייב לנער. ואוקי רב יהודה הא דתנן כוית במקום אחד, במקום [שאין עשו לחוק, אבל במקום שעשו לחוק אינו חייב לנער, פירוש מקום] שיש בו סדק או נקב ותנן זה הבצק לטחמו שמנא ערש מלאכת עין ובטל אפי' שהוא כוית, ש"מ דפחות מכזית אפילו במקום שאין עשו לחוק אינו חייב לנער. ואיכא דמתני לאה דרב יהודה אסיפא, דקתני ואם לאו
עריבא אם יש כוית במקום

(א) משה לר"י מנוטע החטאת. (ב) נראה דלמך לכל המורה כולה כחומרין כן כקדשים כן כחולין אכל לבטו לרצן פליד וכוונתו.

אחד חייב לנער. ואוקי רב יהודה הא דתנן כוית במקום אחד, במקום [שאין עשו לחוק, אבל במקום שעשו לחוק אינו חייב לנער, פירוש מקום] שיש בו סדק או נקב ותנן זה הבצק לטחמו שמנא ערש מלאכת עין ובטל אפי' שהוא כוית, ש"מ דפחות מכזית אפילו במקום שאין עשו לחוק אינו חייב לנער. ואיכא דמתני לאה דרב יהודה אסיפא, דקתני ואם לאו
עריבא אם יש כוית במקום

(א) משה לר"י מנוטע החטאת. (ב) נראה דלמך לכל המורה כולה כחומרין כן כקדשים כן כחולין אכל לבטו לרצן פליד וכוונתו.

עין משפט
גר מצוה

מה:

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מסורת הש"ס

יח א מיי שם ה' טו
טושי"ש שם טפ"ח יח
יב ג ג ד מיי שם ה'
ג טושי"ש שם טפ"ח
ה:

כ ה שם ט"ז טפ"ח ט'
בא ר מיי ט"ז התי'
טומאת אולנין הלכה
יח:

כב ז ח מיי ט"ז התי'
התי' ט"ז ט טפ"ח
עשין לטו טושי"ש יח ט'
תמנ טפ"ח ז:

כג ט מיי ט"ז התי'
תקואות הלכה יב
תמנ עשין רמח:

רבינו הנאל

קשיו אהרדי. אמר רב
הונא ספר קמיימא דקילתא
היא מקמי תריווא דהיא
חזירא. ורב יוסף אמר
נתיא היא. דתניא פת
שפטיה חייב לבער פתי
שיכול לשוחק והלחץ
בה כמה עיסות אחרות.
ר' שמעון בן אלעזר
אומר במה דברים אמורים
במקומות לאכילה, אבל
כופת שאור ויורה
לישיבה בטלה, מכלל
הדיק סבר לה זית עצי'
דבטל ליה לא בעל.
ת"ק כותביה לבישא
ברא ר' שמעון כותביה
כלשיטה קמא: אמר ליה
אמר לרב יוסף שנת כותב,
פחות מכות מאי, אלא
הוא ר' שמעון, הא
דתיא כותב במקום העשוי
לחזק חוצין ועובר, במקום
לישה, אבל פחות מכות
גם והדמייה כותב במקום
העשוי לחזק איני חוצין
ואינו עובר, שלא במקום
לישה. וכל שכן פחות
מכות שאפילו במקום
שאינו עשוי לחזק אינו
עובר, אמר רב אשי לא
תימא שלא במקום לישה
אחריו אגבא, כגון ספל
שלישם בה, אלא על שפת
אגבא עבר שלא במקום
לישה והתחזק רב אשי
דפשיט שנייה דאביי,
שימ דחילכתא כותיה.
אמרי מטייה רב הלכה
כ"ר שמעון בכופת שאור,
והוא נדחא פניה בטיט. שני

בופת שאור שיהיה לשיבה במלה. אע"פ שראוי לאכילה כיון
שאינו מקיימין אותו לאכילה בטלה כמו לענין טומאה
דלמרינן בהעור והרוטב (חולין דף קטנ). דבטלה אע"פ שראוי לאכילה
דלמרינן התם בית שסיבכו זרעיה טהרו וטומאתו לאו דלורייתא
דלי דלורייתא א"כ מניין אוכלים
דמטמאי טומאה חמורה ומשני
כשמיש משעה עץ שמש משמע
דמיירי זבחי לאכילה ונראה לר"י
דכי היכי דפליגי לענין טומאה צפרק
במה צהמה (שבת דף נב:). דרבנן
סבדי דכל הכלים עולין מטומאתם
בשני משעה ורבי יהודה סבר דלא
למרינן שני משעה לתקן אלא
לקלקל הכי נמי פליגי גבי ט' חמץ:^א
לגבל

לאכילה אבל כופת שאור שיהיה במלה מראמר ר' שמעון בן אלעזר
במלה מכלל דתנא קמא סבר לא במלה אלמא קסבר כל כזית אע"פ דמבטל
לא במיל אמר ליה אביי תרצת בכזית פחות מכזית מי תרצת אלא הוא ר'
שמעון בן אלעזר היא ולא קשיא הא במקום לישה הא שלא במקום לישה
אמר רב אשי לא תימא שלא במקום לישה אגבה דאגבא אלא אסיפתא
דאגבא פשימא מהו דתימא זמנא דאמרי ומטי להתם קא משמע לן א"ר נחמן
אמר רב הלכה כר' שמעון בן אלעזר אינו והאמר רב יצחק בר אשי אמר רב
"אם טח פניה בטיט בטלה טח אין לא טח לא מאן דמתני הא לא מתני הא
איכא דאמרי אמר רב נחמן אמר רב אין הלכה כר' שמעון בן אלעזר דאמר
רב יצחק בר אשי אמר רב אם טח פניה בטיט בטלה וכו' אמר רב נחמן אמר
שמואל א' בשני חצאי זיתים וחוט של בצק ביניהן רואין כל שאילו ינטל החוט
וניטלין עמו חייב לבער ואם לאו אינו חייב לבער אמר עולא: לא אמרן אלא
בעריבה אבל בבית חייב לבער מאי טעמא דוימנין דכניש להו ונפלי גבי הרדי
אמר עולא יבעו במערבא בית ועלייה מהו בית ואכסדרא מהו שני בתים זה
לפנים מזה מהו תיקו ט' ת"ר ה' הפת שעטיפשה ונפסלה מלאכול לאדם והכלב
יכול לאוכלה מטמאה טומאת אוכלין בכביצה ונשרפת עם הטמאה בפסח
משום ר' נתן אמרו אינה מטמאה כמאן אזלא הא דתנן יב' כלל אמרו בטהרות
כל המיוחד לאוכל אדם טמא עד שיפסל מלאכול לכלב כמאן דלא כר' נתן
תנו רבנן י' עריבת העברדין קמח תוך שלשה ימים חייב לבער
קודם שלשה ימים אינו חייב לבער אמר ר' נתן במה דברים אמורים שלא נתן
לתוכה עורות אבל נתן לתוכה עורות אפילו תוך שלשה אין חייב לבער אמר
רבא ה' הלכה כר' נתן אפילו יום אחד ואפילו שעשה אחת: וכן ילענין טומאה
אם מקפיד עליו חוצין ואם רוצה בקיומו הרי הוא כעריבה: מי דמי התם בשיעורא
תליא מילתא הכא בקפידא תליא מילתא אמר רב יהודה אימא ולענין הטומאה
אינו כן א"ל אביי הא וכן לענין טומאה קתני אלא אמר אביי הכי קאמר וכן
לענין

אוינו חוץ. אם נטמאת וצא להטבילה דבטיל לגבי עריבה: ואינו
עובר. לענין חמץ צפסח: צמח דברים אמורים. דבמקום שאין עשוי
לחזק עובר בכזית והיינו כלשנא קמא דלוקמה למתני' בשאין עשוי
לחזק קמני צה נמי הכי דכזית עובר וצפחות מכזית בטל אכל אי
עשוי לחזק אפילו כזית בטלי': קילתא
מקמי חמירסא. קמיימא דלינה
משה: רב יוסף אמר. מריוויהו ליתנו
צי מדרשא ומשה הן ומגלי יניהו
ופליגי בזה: פנאי שקלא נך מעלמא.
ללא משכחת מגלי דפליגי בזה
דקאמרת סמי דלינה משנה: דופס.
מטו"ן: שייהדה לישיבה נקטין. וכופת
שם דצר הוא וצסדר טהרות טובא
איכא כופת של עץ וכופת של אבן:
בטלה. אלמא איכא דסבירא ליה
אפי' כזית מני מצטיל לה בטל ומתני'
קמיימא דקמני נמי במקום העשוי
לחזק אפילו כזית בטל רבי שמעון בן
אלעזר היא דכיון דלינה מקיימת
לאכילה בטלה: סילא גוים. שצמקוס
העשוי לחזק דר"ש היא: פחות מכזית.
מקום שאין עשוי לחזק קשטו נמי
אהדי דקמיימא מני אף במקום שאין
עשוי לחזק אין חייב לבער ובמקום
מני חייב במקום שאין עשוי לחזק מי
קא מרנא הא לא שמעין ליה לרבי
שמעון דמיקל אלא בשאינה מקיימת
לאכילה אכל במקומות לאכילה לא
שמעין דשני ליה זין כזית לפחות
מכזית: אלא הא והא רבי שמעון בן
אלעזר ולא קשיא לאן צמקוס לישה
לאן שלא צמקוס לישה. ממתניין
במקום שאין קרי מקום שאין עשוי
לחזק אלא מקום שאינו מקום לישה
כלל כגון שפה העליונה אכל דפנות
קרי מקום העשוי לחזק וקמיימא קרי
אף דפנות מקום שאין עשוי לחזק
ואף על גב דצמקוס לישה הוא ומקום
העשוי לחזק קרי שוליים. והכי קאמר
מנא קמא צמקוס העשוי לחזק כגון
שוליים שמקבלין את המים אפילו
כזית אינו עובר מקום שאינו עשוי
לחזק מים כגון דפנות דמקום לישה
הוא ולאו מקום מים חוץ ועובר ופחות
מכזית אפילו דפנות נמי אינו חוץ

לעני רש"י
מטו"ן. גוש.
מוסף רש"י
נתיא שקלת מעלמא.
איכדת כולל שאין אמת
מנא מנאם שמתקן כזית
דמקוין הן חזק ומתנייה
מנא מנא ומנא מנא
שפסח (נב:). כופת שאור.
מקיימא דלני' שייהדה
לישיבה בטלה. מקום
מחזק ואינו עובר עליו
בצמח משום שאור לא
ינאל צמקוס (חולין
קכט:).

מוסף תוספות

א. דלרבנן כופת שאור
בטל בהיות חמץ בשיטוי
מנשה בלא לקלוף רוב
יהודה סבר דבעינין לקלוף.
מ"ס שאין.

רבינו הנאל

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

רבינו הנאל

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

רבינו הנאל

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

רבינו הנאל

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

רבינו הנאל

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

רבינו הנאל

דתיא זיתים חמץ וחתם
של בצק ביניהן. רואין כל
שאלו ינטל החוט ניטלין
עמו, כלומר חוט זה עב
וחזק הוא חייב לבער.
מוקמינן לה במקום העשוי
לחזק, אפילו במקום לישה
דפחות מכזית אינו עובר,
אבל כזית עובר, ואם החוט
מזרפן, ומצא כזית במקום
לא אמרן אש ניטלין עמו
החוט אלא בעריבה, אבל
בבית אפילו אין ביניהם
חוט חייב לבער, מאי
טעמא זמני דכניש תפלי
אהרדי והווי להו בית
מקום אחד, אישיתא להו
בית ועליה, בית ואכסדרה,
כזית זה הפנים מהו
מהו, ועלו בתקין וכל
תיקו דאיסורא לחומרה.
ת"ר פת שעטיפשה ונפסלה
מלאכול אדם והכלב יכול
לאכול מטמאה טמאת
אוכלין בכביצה, ונשרפת
עם הטמאה בפסח. משום
רב נתן אמרו היא

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מו.

עין משפט גד מצוה

כד א מ"י פ"ח מהל' גלגל גלגל ט'
 כה ב מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 כו ג מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 כז ד מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 כח ה מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 כט ו מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 ס ז מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 סא ח מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 סב ט מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 סג י מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 סד י"א מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 סה י"ב מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 סז י"ג מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 סח י"ד מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 סט י"ה מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'
 סק י"ו מ"י פ"ח מהל' מהל' גלגל גלגל ט'

מוסף רש"י

לכילי. הלש עיטמו טעניה
 והוא שפיר לגעל בית
 וזרין למיס להטעיל בית
 יעירם עמנו ארבעה מינין
 עין שפירם למוקד ויעטיל
 ויחור ממלך און עליו
 לנורח מן הפסח אלל
 אס כן טעו לו טעל
 הבית שבר הלכה (וחזין
 קטב). ולתפלה. ההלך
 דבר ונחמ' גלגל וזלה
 לזון מעשה יום אס
 ית בית הכנסת לפני
 ען ארבעה מינין יעירם
 וקס שם מי להטעיל
 (ס). ולגטילת ירום.
 לאכלה וקין לו מים וים
 מים לפני למוקד ארבעה
 מינין. יתמן עד שיעיר
 למיס (ס). אייבו אמרה.
 להא שנתמה עמיה
 דייס לקס. והשועט טעה
 דין אייבו לאכזה (ס)
 (כ). וארבעה אמר
 בה. ולארבעה דברים היה
 חומר זה בשעור ד'
 מינין (ס). וחדא מנייה
 עבוד. יהו כדי עטרה
 דממתין (ס). וכולן.
 הטרות שמתחמס
 להיות שמתחמס כשה
 שיעבדן או שיעבדן
 בהן כדי עבודה. דרך
 שיעבדן למת עיר לפני
 דוקס. טרורין. שנתמן
 מתורע בשר (זח נח).

רבינו חננאל (המשך)

אם כיוצא בו שחמץ.
 כלומר אם יש שלש
 בבת אחת עמו והחמץ
 אותו הבצק. גם זה אסור
 שמחו הוא. ואפי' שהוא
 חוש ואין אדם יכול
 להרשיב בו. אין שם כיוצא
 בו, אם שהה משהו שנמר
 ולישה ששבור הליכת מיל
 אסור שראוי החמץ. אמר
 ר' אבהו אמר ריש לקיש
 לגבל. כיון שיש לפניו גבל
 המגבל בטורה. והתפלה
 כגון שצריך להתפלל יוש
 לפניו מים ליטול ידיו
 ולגטילת ידיו רוצה לאכל
 ואין לו מים ליטול ידיו
 ארבעת מינין. פירוש אם
 יש גבל העושה עיסתו
 בטורה, או אם יש מים
 בחוק ארבעת מינין
 לפניו. יתמן עד שיעיר
 לגבל. ההוא עושה
 בטורה ויעשה לו עיסתו
 בטורה. וכן לא יתפלל ולא
 יאכל עד שיעיר למים
 ויטול ידיו. והני מיני
 דבעין ד' מינין לפניו,
 אבל לאחוריו אפילו מיל
 אחד אין מטריחין אותו
 לחזור, אלא עושה עיסתו
 כמו שמודגן לו, ומקדש
 ומפורש

לענין לירוף טומאה. כדמפרש ואזיל דכפסח תליא מילתא בשיעוריה:
ובשאר ימות השנה איכא פלוגא. מילוק חזק מקפיד לשאניו מקפיד
 והיינו דמתא סיפא אס מקפיד עליו: **דאיכא פסוח מנכילה אולניו**
דנגעו כהאי נלק. הדבוק בעריבה ונגעה בהן טומאה ואיטמי והדר
 נגעו בהן אולכיס טהורים: **כפסח.**
דאיסור חזק מקפיד תליא משבו ועושהו חזוב
הואיל וכתיב הוחרר להיחשב לענין
איסור חזק דלא צטיל לגבי עריבה
דמתניא רשע השתא לענין טומאה
נמי לא צטיל לגבי עריבה ומגטרף
להשלים לכבישה ואע"ג דאין מקפיד
עליו ומטמא את אחריס: כשאר
ימות השנה. דליכא למימר איסורו
 ויטמו כפסח תליא מילתא
 מקפיד עליו ומגטרף דחשיב אולכא
 הואיל וקפוי לטעלו: **וקו להטעלו לה**
טהרה לעריבה. תליא נמי בשיעורא
 ולא שיעורא כפסח ואס מקפיד
 עליו קאי אשאר ימות השנה כגון
 דאיטמי וקא מטעיל לה וקאמר
 דכפסח הואיל וכתיב עובד עליה
 ובפסח חסיקו מיטעו דעל כחמו
 כרין לטעלו ומיין דלא הוי כעריבה
 ואפי' אינו מקפיד עליו (א): **אלג כשאר**
ימות השנה. בלא מרובה דין מועט
 כמקפיד תליא מילתא: **וקו להויד**
טומאה לעריבה. על ידי צלק זה
 תליא נמי צימות הפסח בשיעורא
 ולא שיעורא ואס מקפיד עליו אשאר
 ימות השנה קאי: **ה"ג ויכיו דמי כגון**
דנגע שרץ כהאי נלק: כפסח.
 דכית איסורו מיטעו מיין ולא הוי
 כעריבה ולא נחתא לה שום טומאה
 לעריבה ואפילו חזק מקפיד עליו
 ובפסח מכות כי אינו מקפיד עליו
 לא (א): **ובשאר ימות השנה.** אס מקפיד
 עליו אפילו בפסוח מכות חזק: **ואס**
רוש הוא קפוימי הוי הוה כעריבה.
 והוי כאלו נגע שרץ כעריבה ממש:
 החמץ קאי לאו משונה הוא כחמש
 הזה שם לו חזק ואינו ניכר אס
 שומע אס לאו דאין אדם עומד על
 ציורו ועל דעמו. לשיכא אמרינן צלק
 החרש קשה חמש ואינו ניכר שהחמץ
 ר"ל הכסופין מינו ואין מידוק לסימן
 החימוץ: **אס יש כיוצא בו שהחמץ.**
אס יש עיקה אחת שנילושה בשעתה
וכבר דמיניה: ג' מגדלו נוניא
לעריבה דהיינו מיל: לגבל ונפלה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וכן להטעל
 (ב) אכל הה"ה: (ג) ד"ה
 כפסח ד"ה ובשאר ד"ה:
 (ד) ד"ה ואפי' ד"ה ומיל
 ד"ה: (ה) תוס' ד"ה לא
 תרקה וכו' שם הלכה
 קודם לה שם לא היתה
 יבולה לאפותה וכו' ולכן
 חזק זוהי:

גילוי הש"ס

נבטרא כגון דאיכא פסוח
 כשביעיה עיין שם פ' א'
 ע"ה מ"ה: א' לענין:
 שם אה קפוי' רש"י
 ד"ה: עין טור אה מנהל
 פ' ע"ב אה קפוי':

מוסף תוספות

א. שאחיל
 ב. טהרה. ח' ח' ב. ח' ח'
 כ. כשביעיה עיין שם פ'
 ע"ה מ"ה: א' לענין:
 שם אה קפוי' רש"י
 ד"ה: עין טור אה מנהל
 פ' ע"ב אה קפוי':
 א. שאחיל
 ב. טהרה. ח' ח' ב. ח' ח'
 כ. כשביעיה עיין שם פ'
 ע"ה מ"ה: א' לענין:
 שם אה קפוי' רש"י
 ד"ה: עין טור אה מנהל
 פ' ע"ב אה קפוי':

רבינו חננאל

ואמר אבי וכן לענין צירוף
 טומאה. וכי קתני וכן לענין
 טומאה כפסח, ובשאר
 ימות השנה איכא פלוגא,
 כיון כגון דאיכא פלוגא,
 כפסח, כפסח חזק מקפיד
 עריבה, ואת בה כותב בצק
 ונגיעו בה. כפסח דאיסורא
 חזקו לאהו צק
 ולמסקליה קאי מצטרף,
 אי נגעה בה טומאה
 איטמי. אבל בשאר ימות
 השנה אם מקפיד עליו
 ובעי למסקליה מצטרף,
 ואי לא לא, אלא הרי הוא
 כעריבה ולא מצטרף. והוי
 רבא אי הכי מצטרף מיבעי
 ליה למתני במתני', אלא
 הכי קתני וכן להלכות
 טהרה לעריבה טמאה היא והטבילה ונמצא בה בצק בסדקיה, כפסח דאיסורא חזקו וחיב לבערו, חזקין
 ולא תלמה לה טבילה, בשאר ימות השנה אם רוצה בקיומו הרי בצק זה כעריבה ונעלה לו טבילה ואינו חזקין. וגם זה
 נדחה. ואוקמה בר פפא כתי וכן לענין טומאה להוריד טומאה לעריבה, חיב כיון כגון דרביק בצק בחאי עריבה ונגע שרץ
 בצק, כפסח חזק מקפיד לאו כנפוח דעריבה דמי ולא נטמא העריבה, בשאר ימות השנה אי מקפיד לקלפו ולא נחתה
 לה טומאה לעריבה, ואם רוצה בקיומו הרי הוא כעריבה, וכאלו בנפוח של עריבה נגע השרץ ונטמא העריבה. בצק החירש

לענין צירוף טומאה בפסח ובשאר ימות
השנה איכא פלוגא הוי דמי כגון (א) דאיכא
פחות מכביעה אולכין ונגעו בהאי בצק
בפסח דאיסורו חשוב מצטרף בשאר ימות
השנה דבקפידא תליא מילתא אם מקפיד
עליו מצטרף אם רוצה בקיומו הרי הוא
כעריבה מתקף לה רבא מי קתני מצטרף
והא חוצין קתני אלא אמר רבא וכן להעלות
טהרה לעריבה הוי דמי כגון דאיטמי הך
עריבה ובעי לאמבולי בפסח דאיסורו חשוב
חוצין ולא סלקא לה טבילה בשאר ימות
השנה בקפידא תליא מילתא אי מקפיד עליו
חוצין ואם רוצה בקיומו הרי הוא כעריבה
מתקף לה רב פפא מי קתני וכן לענין טהרה
הא לענין טומאה קתני אלא אמר רב פפא
וכן לענין להוריד טומאה לעריבה הוי דמי
כגון דנגע שרץ כהאי נלק בפסח דאיסורו
חשוב חוצין ולא נחתה לה טומאה בשאר
ימות השנה דבקפידא תליא אם מקפיד עליו
חוצין ואם רוצה בקיומו הרי הוא כעריבה:
מתני' ב' בצק החרש אם יש כיוצא בו
שהחמץ הרי זה אסור: ג' אסור: א' אם אין שם
כיוצא בו מזה א"ר אבהו אמר ר' שמעון בן
לקיש כדי שילך אדם מוגדל גוניא לטבריא
מיל וינימא מיל א"ר קמ"ל דשיעורא דמיל
כמגדל גוניא וחד טבריא א"ר אבהו אמר
רבי שמעון בן לקיש לגבל ולתפלה
ולגטילת ידים ארבעה מינין אמר רב נחמן
בר יצחק אייבו אמרה וארבעה אמר בה
וחדא מנייהו עבדי דתנן ד' וכולן שיעבדן או
שחילך בהן כדי עבודה שחורין חוץ מועד
האדם וכמה כדי עבודה א"ר (איניא) א"ר
ינאי כדי הילוך ארבעה מינין א"ר יוסי ברבי
חנינא א"ר לא שנו אלא לפניו אבל לאחוריו
אפילו מיל אינו חוזר אמר רב אחא ומינה
מיל הוא דאינו חוזר הא פחות ממיל חוזר:
מתני' ב' כיצד מפרשין הלה בטומאה ביו"ט
א"ר אומר א"ר תקרא לה שם עד שתאפה
בן בתירא אומר תמיל בצונן א"ר הירשע
לא

כהן קטן חזיא ליה כדאמר פסוק עד כמה (במרות מ). אין תרומת
 כהן אסורה אלא למי שטומאה יוצאה עליו מגופו" וכן פסק בג"ג
 כשדר פסח בשם רב כהן לזק ריש מתיבתא ואפי' ליכא כהן קטן כי
 איכא כהן גדול שרי דחזיא ליה ע"י ביטול כבוד כדאמר הסם רש"י
 מנגל לה כבוד ואכיל לה בימי טומאה" וא"ת ואמאי לא שרינן לאפות
 חלה טמאה מטעם דאמר ט' (ר"ח בר' שמעון) צ"פ דביצה (דף ח').
 אף ממלחה אשה מנור פת אע"פ שאינה זריכה אלא לככר אחד
 מפני שהפת נאפה יפה כשהמנור מלא ואמר ט' (רבה) הסם האכה
 ט' כ"ח צ"ב שמעון ואפילו נאמר דאסור לאפות מפני שאסור
 לטעולה מכל מקום כי לא קרא לה שם אמאי כרין לטעמה אפילו"
 ואור"י דטעמה לזכרון עישה או א"ר אלא בתנור" א' אלל
 כשאופה תחת גהלים לא: **תפילא בצונן** אור"י דר"ח ורבי
 יהושע לא פליגי אפן בתירא שלא תועיל הטלה לזון והיכא שארע
 שקרא לה שם אור"ת תמיל בצונן:

הגהות הרמב"ם

(א) רש"י ד"ה וכן להטעל
 (ב) אכל הה"ה: (ג) ד"ה
 כפסח ד"ה ובשאר ד"ה:
 (ד) ד"ה ואפי' ד"ה ומיל
 ד"ה: (ה) תוס' ד"ה לא
 תרקה וכו' שם הלכה
 קודם לה שם לא היתה
 יבולה לאפותה וכו' ולכן
 חזק זוהי:

רבינו חננאל

ואמר אבי וכן לענין צירוף
 טומאה. וכי קתני וכן לענין
 טומאה כפסח, ובשאר
 ימות השנה איכא פלוגא,
 כיון כגון דאיכא פלוגא,
 כפסח, כפסח חזק מקפיד
 עריבה, ואת בה כותב בצק
 ונגיעו בה. כפסח דאיסורא
 חזקו לאהו צק
 ולמסקליה קאי מצטרף,
 אי נגעה בה טומאה
 איטמי. אבל בשאר ימות
 השנה אם מקפיד עליו
 ובעי למסקליה מצטרף,
 ואי לא לא, אלא הרי הוא
 כעריבה ולא מצטרף. והוי
 רבא אי הכי מצטרף מיבעי
 ליה למתני במתני', אלא
 הכי קתני וכן להלכות
 טהרה לעריבה טמאה היא והטבילה ונמצא בה בצק בסדקיה, כפסח דאיסורא חזקו וחיב לבערו, חזקין
 ולא תלמה לה טבילה, בשאר ימות השנה אם רוצה בקיומו הרי בצק זה כעריבה ונעלה לו טבילה ואינו חזקין. וגם זה
 נדחה. ואוקמה בר פפא כתי וכן לענין טומאה להוריד טומאה לעריבה, חיב כיון כגון דרביק בצק בחאי עריבה ונגע שרץ
 בצק, כפסח חזק מקפיד לאו כנפוח דעריבה דמי ולא נטמא העריבה, בשאר ימות השנה אי מקפיד לקלפו ולא נחתה
 לה טומאה לעריבה, ואם רוצה בקיומו הרי הוא כעריבה, וכאלו בנפוח של עריבה נגע השרץ ונטמא העריבה. בצק החירש

ידיי בעפר ומתפלל. גם אוכל בבליא מהותה בלא נטילה. וכן עבודת העור בהלך ארבעת מינין נקרא עבודה וטמא. ומפורש
 בפרק העור והטובט.

מתני' כיצד מפרשין הלה בטומאה ביום טוב ר' אליעזר אומר כו'. וירוש' ש' חייבין לתפוש חלה וליתנה לכהן. ובשאר ימות
 השנה מפרשה ונותנת לכהן עישה זו אפיה וכן ביום טוב. אבל מטמאה ביום טוב אסור לאפות אותה שחינה וראיה אביה,
 ולשרפה נמי אסורה לפי שאין שורפין קדישים ביום טוב, וכבר פירשתי חילת חוצה לרין כפרשת שלח לך לפיכך לא יאחזקו.